

ПЕРЕДПЛАТА

на „Буковину“ виносить
на цілий рік 10 зр. — кр.
на чверть року 2 „ 50 „
місячно 1 „ — „
для заграниці 20 рублів або
40 франків.

Поодинокі числа по 6 кр.
в бюрі газет Л. Горовіца в
Чернівцях, ул. головна ч. 17.

БУКОВИНА

ВИХОДИТЬ

щодня крім неділь і ру-
ських свят о год. 5. по пол.

Редакция і Адміністрация
„Буковини“ находитъ ся в
Чернівцях (ул. Петровича
ч. 2.)

Оголошеня приймає ся за
оплатою 6 кр. від стрічки;
а в „Надісланім“ по 10 кр.
від стрічки.

Політика реальна.

VII.

*(Принципіальне запаморочене. — Чи є у
Русинів якісь засади, чи ні? — Доки Ру-
сини не будуть політичним чинником в
державі?)*

Проголошене т. зв. принципіальної політики або політики засад мало у нас такі наслідки, як би хто в нашій рускій хаті дуже добре затопив в грубі, і саме тоді, коли повно було в грубі грани, заткав каглу. Страшний чад принципіальної політики запаморочив голову Русинів так, що ще доси не можуть очуняти, лиш мало, дуже мало прийшло якоесь до себе. В тім запамороченню уважають опозиціоністи саму опозицію засадою, думають, що і опортунізм у опортуністів є такою самою засадою як у них опозиція, роблять отже своєю засадою те, що у других незапаморочених народів уважає ся простим тактичним средством. Се виходить ясно і з тої дефініції політики засад, яку подає нам автор „Нашої бездіяльності народної“.

Міжтим із того всего, що ми доси сказали, і після суду здорового розуму показує ся, що за дуже певні і ясні і непохитні засади політичні можна встоювати ся, послугуючи ся як до потреби раз так-

тикою опозиційною а другий раз тактикою опортуністичною і що з другого боку людина без всяких засад може собі для особистих цілей бавити ся в опортунізм або навіть і в опозицію. Так Німці-ліберали мають прецінь цілком певні політичні засади, хто займає ся бодай трохи політикою, той добре їх знає. І от вони були довший час правительственні, властиво-ж само таки правительство було в їх руках, відтак були довший час в опозиції, про котру самі сказали, що вона їх зруйнувала, тепер вони знов правительственні. Або возьмім Чехів. Чи може хто скаже, що вони не мають яєних політичних засад? І з ними було таке саме, що з Німцями; навіть такі Молодочехи, як чуємо, готові от-от тягнути правительственну телігу. А чи відмовить може хто Полякам цілком певних і яєних засад? (Часом і таке закидають Полякам, але тоті, що так роблять, самі себе дурять.) А прецінь кожний знає, що вони тоті свої засади уміють переводити понайбільше з правительственного становища. А що у Поляків ще чуднійше, що у них консерватист і ліберал і демократ, ба навіть і радикал-соціаліст тягнуть вкупі у дишла тої правительственної теліги або як треба всі стають в опозицію. Чому-ж то так? Як раз задля того, що у них дуже яєна і непохитна засада

національна так сильна і могутча, що перед нею мусять уступати політичні засади.

Отже зовсім не в тім сує, чи опозиція, чи опортунізм, але в тім, чи має ся якісь певні і непохитні засади, чи ні? Отсе питанє треба собі раз цілком рішучо поставити і треба собі на него дати цілком яєну відповідь.

На поставлене і на рішене сего питання „Буковина“ завсїгди дуже напирала. „Буковина“ переводила свого часу навіть доказ, чому сего як раз потрібно. Виводи єї в програмовій статі з прошлого року (ч. 11) і нині ще дуже цінні, так що ми їх тут мусимо пригадати, бо справа тота і нині ще у нас актуальна. Ось що писала там „Буковина“:

„Нема тепер ніде жадного життя культурного, винятого із звязи державної.

„Кожда одиниця може бути добрим обивателем держави, так що і сама вона хіснувати меть ся добродійствами державного устрою, і держава также мати ме в ній свого широго прихильника.

„Коли-ж якийсь нарід (т. зн. знов таки ніби одиниця, але висшого степеня) має увійти з державою в такі зносини, щоб се і самому народови і державі через взаємини і тісне сполученє своїх власних інтересів вийшло на користь і на пожиток,

3)

Ціль життя.

(З переписки руского священника з світським чоловіком.)

(Конець).

А найперше до світа материяльного. Єним се потрібне, як кажемо, царство світа: мінеральне, рослинне, звіринне. А вже з них кожде і всі разом займають в ерархічній скалі світових істот місце безперечно низше від чоловіка. Чоловік не дає собі штучною філософією відібрати пересвідчення, що не каменеві ані рослині ані звірям годить ся мати першенство, але єму самому. Не їм отже, але они єму повинні підчиняти ся, яко своїй цілі (хоч єще не остаточній.) — Надто не всі ті добра світа суть можливі до осягнення, не всі для всіх і для кожного; они не мають в собі моральної сили притягаючої, хіба в слабій мірі і то яко средства до життя, до пожитку, або вигоди, утіхи. Они не убагородняють чоловіка, хіба посередно, они вкінці ніколи правдиво не виповнюють щастя чоловіка. Про се ліпше мігби сказати от хочби Соломон Премудрий...

Світ духовний не різнить ся в тім вигляді від материяльного. Називаємо тим словом в тіснійшій значіно: науку, штуку, моральні прикмети, релігію, чесноту... Алеж всі ті річи по-за чоловіком навіть не існують, самі в собі суть они чимсь абстрактним, ідеальним, і доперва в розумі і волі чоловіка одержують своє реаль-

не істнованє,—суть свойствами чоловіка, єго властивою працею набуті, і то набуті яко средства, спомогаючі єго розумне житє і діланє. Свойств цілі остаточної жадне з них ані всі разом не посідають.

Лишає ся нам розібрати третю сунпозицію, чи іменно цілію чоловіка не є другий чоловік, нарід, суспільність, людскість. Многі справді покладають за остаточну мету свого життя працю для людскости. Однак, хоч як красна і конечна та праця, проте-ж цілію остаточною она бути не може. Поминаючи вже то, що тій праці бракує прикмет питомих остаточній цілі — та теорія виключає від цілі всіх тих, котрі від дитинства до смерти зложені були якою тяжкою хворобою і нічим не прислужили ся для людскости. Виключає малих дїтй, жебраків в великій часті, вкінці всіх людей, бо сам досвід учить, що найчастійше праця для суспільности найсвятійша не знаходить признаня, хіба лишає крихітку доброго пересвідчення і вдоволення в душі працюючого чоловіка. Але чи таке вдоволенє вистарчить, щоби в нїм положити остаточну свою ціль?!

Але щож лишить ся, коли відмовимо прикмет остаточної цілі тим трьом повисшим сунпозиціям? Лишить ся або — абсолютне нічо, або щось позасвітове. Вжеж нічо не може бути метою всіх змагань людської природи. Природа, як сама є чимсь позитивним, як позитивним є єї змаганє до цілі, так і жадає позитивного предмету для себе. Nihil operatur frustra. Остає ся отже істота позасвітова, концентруюча в собі всі свойства остаточної цілі — отже: потягаюча до себе моральною силою всі моральні стрем-

лення людської природи, убагородняюча найвищі прикмети чоловіка як: розум, волю, серце, характер; виповняюча всі єго змаганя — словом ушасняюча остаточню чоловіка. Лишає ся нам один Бог!

A czy ten staruszek jeszcze żyje?!

Може би ліпше було спитати єя: Чи удало ся кому дотепер виставити посмертну картку сему Богови!

Ба-ба! Хоч до єї праці забирали ся тисячі голов, жадний та праця не удала ся. Атеїстів в правдивім значіно того слова нема, то є людей, котрим би розум давав яєний доказ, що їх заперечуване Бога є раціональне. Лиш серце — бідне серце — чинить чоловіка без Бога; а чинить єго для того, що по довгих борбах з внутром своїм резигнує на той спосіб життя, який собі угадало!

Справді — нікому не удало ся доси опророчити хочби того простенького катехизмового доказу, яким від віків до нині послуговує ся людскість в своїй дорозі до Бога: іменно того доказу, що все в около нас і ми самі, не єємо ані з нічого ані з себе самих, але маємо, так як має все проче (скінчене), свою достаточну причину поза собою. А так, як та правда говорить до нас яєними словами днесь, так само було оно вчера, так само і тисяч літ перед нами: Все, що є і що було — від коли було, мало і мусить мати свою достаточну причину. Світ цілий — то величава машина з світових творів. Світові твори — всі суть частинами тої машини, обмеженими, скінченими; причини свого істнованя жадна не має в собі. (Се видимо, аналізуючи все

то перед усім треба, щоб члени того народу прийшли до свідомості своєї народності, щоб вони уміли здати собі справу з того, *куда має стрімити нарід сам про себе і які відносини мають бути меж ним а державою.*

„Доки нарід не прийшов до національної самосвідомості, доки він ще не знає, *чого йому хотіти, чого бажати, яка его мета: доти він не є жадним політичним чинником*, а для держави він радше небезпечний підданий, ніж вірна і безпечна підпора, бо дуже легко такий нарід стає ся попихачем проворних людей при всяких політичних заколотах.

„В таких стані знаходять ся менше-більше ще і тепер Русини. Чи-ж треба може на се аж доказів, що Русини се найліпший ґрунт для найріжніших політичних явних і тайних агітацій, що серед Русинів є тьма наймитів, чи то Москаля чи інших сусідів?— Річ ясна, що *тим самі Русини своїй так-ки народності як найбільше шкодять*, але тим вони, можна-б сказати, зовсім мимохіть не раз также і державі не дуже до-бру прислугу віддають.

„Що саме серед Русинів свідомість національна все ще не розбудила ся, що Русинам судилося в тім згляді послідними бути між іншими народами Європи, се пояснює ся так, що Русини з усіх боків окружені народами, котрі зачерез щасливі історичні обставини дістали перевагу в свої руки, і котрі уміли особливо *школою* присилувати Русинів до того, що вони, присвоюючи собі вже навіть що найперші початки освіти, зараз таки винародовляли ся в користь чужої народності. Таким чином діялось, що *майже вся інтеліґенція, яку Русини в своїм невідраднім положенню могли витворити, ставала в ряди чужої інтеліґенції*; таким чином пояснює ся і того дуже дивне явище, що нема (бодай в Австрії) рускої шляхти; давні ру-

ські шляхоцкі роди є тепер окрасою чужих націй! *Де-ж у народу нема рідної інтеліґенції, там не може розвинути ся жадне почуте національне, жаден інтерес для держави; там не може розвинути ся такий патріотизм, що одушевляв би цілий нарід.* Такий нарід, що ось так коротає своє жите без висших ідеалів і поривів, може вправді платити більше або менше податків, може ставити більше або менше зданих рекрутів, але для держави він в найліпшій разі більше тягарем ніж підпорою, а в тяжких обставинах може навіть і нещастем. А так само *не може нарід без рідної інтеліґенції і без почутя національності тягнути для себе користі хоть би і з найліпших порядків державних; конституційна управа се нещасте для народу, котрий освітою не доріс до неї*“.

Роздумайте тепер над тими важкими, переважними словами „Буковини“, і судіть, чи є в них рация, судіть, чи у загалу нашої суспільності є які засади, і які саме тоті засади.

Українська літопись.

Допись Буковини.

Різки і „мордобиття“.

Торік як на Україні, так і в Великоросії майже всі земства вдали ся з петиціями до уряду, просячи скасовати кару хрестьян по тілу. Одні земства просили сего найелементарнішого людського права тільки для тих хрестьян, що скінчили і скінчать школу, а другі — як земства Таврії і Рязанщини, були більш гуманні і більш консеквентні і просили про всіх хрестьян. Звістно, такі петиції скрізь по Європі здавались би чимсь чудним. Справді не тільки чудно, навіть дико: за чотири роки до ХХ. віку треба клопотати ся, щоб чоловік не глумив ся з чоловіка прилюдно і то не глумив ся найнаскуднішим чином!! Але-ж не так стоїть діло в Росії: очевидна річ, що тут почуте самоповаги і поваги до другого

стоїть ще на такому низькому ступні, що ще різкам по тілу, а кулаку по „морді“ — не тільки можна, а й треба ще гуляти... Не ми такої думки про Росію: так думає полтавське земство: так доводять нам і ті репрезентанти „мордобиття“, що сего року так численно обявили ся в Росії.

Земці Полтавщини, радячись торік про знесення кари по тілу, стали на тому, що така „реформа“ ще не на часі, „рановременная“, бо мужик людина ще не культурна... Виходить на думку полтавських земців, що прищеплювати полтавському мужикови культуру треба ні чим більш, як не різками.

Не відаємо, з яких фактів мужичої некультурності сучасні Барабашенки то Пушкаренки прийшли до такої думки; а от про некультурність декого з освічених інтеліґентів то певні факти говорять виразно. Не вгадати: чи брак культури, як ми гадаємо, чи тота сегорічна зима, чи високосний рік, чи брак оброзумленого життя громадського і притиґненість волі і духа — спричинили ся тому, що сего року обгорнула Україну, доволі для нас чудна, пошесть бійки.

Почавши з великого губерньського міста Кишинева і кінчаючи невеличким повітовим містом Ялтою скрізь інтеліґентні російські люди б'ють ся, б'ють ся люто, вживаючи не самого тільки „мордобиття“, а ще й револьвера!... б'ють ся прилюдно; б'ють ся з ініціативи молодшого покоління — виходить: ніби „діти“ б'ють „батьків“. В Кишиневі люди освічені і інтеліґентні побили ся в клубі (касіні). Видно дух „ляпаса по шиї“ такий же заразливий як і дух крові: зараза з Бесарабії перекинула ся на Херсонщину і в Єлисаветграді на балю, в маскараді, де зібрало ся чоловіка 400 інтеліґентів, дідич Павловський дав ляпаса дідичу Шишкіну, а останній витягнув з кишені револьвера (славний той бал, де люди танцюють з револьверами в кишені!) пустив кулю; да замість Павловського поранив незнамого ему дідича Жуховського. Пальба з револьвера була збентежила публіку: але скоро повезли пораненого до шпиталю, музика заграла вальса і публіка весело витинала ногами „на“...

А пошесть перекинула ся в сусідню Таврію і тут показала себе спершу в Симферополі — саме в аматорському спектаклі, потім в Мелітополі, далі в Севастополі і нарешті в Ялті, підчас представлення „живих картин“ студент Ферлєвич дав ляпаса президентові міста генералу Хвощинському... Про нас зовсім байдуже, за що оті люди б'ють ся; для нас важно тільки те, що вони б'ють ся прилюдно і тим

вокруг нас і все, що на зложене світової машини складає ся.) Так і ціла машина — світ не є інша, як її складові частини — є скінченою, обмеженою. Отже як всі її складові частини не мають причини істновання в собі, так і ціла машина тої причини в собі не має. А прецінь істнує — отже причину свого істновання мусить мати поза собою в чімсь, що не є світовою частиною, що не є скінченим, обмеженим. А се щось — зовмо Богом, себ-то істотою, що дає істнованню і сили і прикмети і час і ділане світовим творам, істотою вищою від всіх прикмет світових, не ґатунково, але есенцією своєю.

А чому Бог не має мати причини свого істновання, если світ її не має? Має і Бог причину істновання, але світ (тому що скінчений і обмежений) має її поза собою (іменно в Бозі), а Бог має причину свого істновання в собі. А чому не поза собою? В таких разі не був би Богом, але частиною світа або нічим, і доперва то, що причини істновання свого не має поза собою, буде Богом. А такої істоти доконче потреба, аби все, що причини істновання не має в собі, могло істновати, потреба істоти о безконечній силі, розумі, волі; — потреба Бога.

В хвили, коли наш розум на тій правді останить ся, знаходить дивне успокоєне всіх своїх вимог раціональних. Перед его зором розточує ся дивна гармонія всесвіту і его кожної частиночки. Нічо не виступає перед ним, оповить в якесь сліпке fatum, в желізну конечність, в невияснений casus. Стоїть ся на скалі, з котрої видно розвязку всего життя народів, всего поступу людскости; доля і недоля, права і обовязки мають своє жерело; добро і зло, мораль-

ність і неморальність, провина і одвічальність, жите і смерть не суть загадкою нерішимою. З гармонії світа зглянувши відтак на свою індивідуальну особу, знаходить чоловік відповідь на всі розумні вимоги своєї волі і серця, своєї минувшости і будучности, своїх відносин до родини і світа цілого і на оборот, словом, цілої природи. І не є то задушенням невіжества свого розуму, ані обманом фантазії, але відданем нашій розумній свідомості того, до чого нас напірає і сама природа наша і та, що нас окружає. Знайшло ся осередок природи, осередок віків, осередок серця, знайшло ся — ціль остаточну.

Нехай з противної сторони воля чоловіка переможе розум благими позорами і зневолить его викинути зносеред всесвітньої гармонії той центр остаточний, в тій самій хвилі наступає цілковитий хаос, найперше в самім внутрі такого чоловіка, опісля у всіх его поглядах і відносинах на світ і его справи. Чоловік мусить найперше признати світові абсолютну відвічність; мусить рівночасно відкинути зі своєї логіки засаду причинности, бо відкинувши першу причину всего, консеквентно не повинен признавати другої, третьої — жадної. Замість причини говорити буде за Cousin'ом „о наступстві одного по другім.“ Але що кождий крок в світі насуває ему такої одну причину за другою, тож такий чоловік видить ся змушеним заперечити з Кантом, що взагалі наше пізнанне віддає вірно правду об'єктивну — отже ступити мусить на дорогу трансценденталізму — а з него в скептицизм (в теорії), а звідси в найдивачнішій утопії, що кінчать ся завжди песимізмом з собою і з всім. Реліґія буде обманом, моральність не має

остатньої підстави, право позбавлене остатнього жерела і санкції вийде тим, що днесь бачимо: самоволею сильніших; обовязок вийде формалістикою і примусом.

Дивне справді людське серце — оно і на такий стан годить ся, стан без-Бога, без-божний. В тім взгляді цілий світ представляє два великі табори. По одній стороні стоять якби безчисленні войска, котрим на чолх ясніє світло їх знамя, замкнене в коротких словах: „Вірую в єдиного Бога“. По другій стороні стоять також численні товни, а на їх чолі вирите знамя: „Не хочу вірити в Бога, ні в нічо, що з ним спільне“. На серці перших ясніє бажане: „Бог мій і все моє“; на серці других вичитаеш: „Рече безумен в серці своїм: ність Бог.“

Хто ті войска?

В рядах перших видимо патріархів — аж до Адама, пророків аж до Івана Предтечи; в слід за ними стоять патріархи новозавітні, Апостоли, котрі імя Бога понесли в світ цілий і словом своєї віри наповнили вселенну і свою ісповідь запечатали ціною життя свого. В окрuti них стоїть 80 мільонів їх єдиномишленників зі всіх країв, зі всіх народів, всіх сторін світа, зі всіх віків, зі всіх станів; від єдоглавих стариків до слабих немовлят; невісти побіч мужів, молодці і дівки, учені і прості, царі і жебраки, а імя їх: діти божі, мученики за Бога. І ще дальше стоять світила мудрости: Оріґени, Тертуліяни, Василиї, Хризостоми, Григорії, Августини, Атаназії, Альберти, Аквінати, Ліґурії... І ще дальше мільони, котрі все жите віддали тяжкому посьвяченню за Бога; то чисті Богу посьвячені дівки, ангели в людсьім тілі. Вкінці

самим виявляють зневагу усіх публиці перед якою вони бють ся... Щось дике, хижє ввижаєть ся нам в таких прилюдних звичаях!... Цур їм!

НОВИНИ.

Чернівці, дня 30. марта 1896.

Гр. пр. парохію при церкві св. Параскеви в Чернівцях одержав о. Юрій Ласевич з Веренчанки. Так винци по довгих коровадах одержала черновецька парохія, котра через повних 4 роки була опорожнена, свого пароха. Ми певні, що о. Ласевич буде щирим і справедливим пастирем так для Волохів як для Русинів.

Хор міщанський в Чернівцях під управою Ант. Березовського відсвяткує в рускій католическій церкві в велику п'ятницю о годині 8-ій вечером естрадні псалми: 1) Благообразний Йосиф, 2) Мироносицям женам, 3) Днесь ад, 4) Іскупил ни от клятви, 5) Распятъ ся Христе, 6) Єгда на кресті, 7) Яко овца на заклоне, 8) Разбойника благорозумнаго, 6) Ужас бі видіти Творца на кресті распята.

В справі „Народного Дому“ в Станіславові. Комітет, що на просьбу виділу станіславської філії „Просвіти“ заявив ся для вироблення статута уділової спілки в цілі побудовання есентуально закупна „Народного Дому“ в Станіславові, подає сим до прилюдної відомости, що приласкавий участи тутешнього адвоката д-ра Ів. Мандичевського статут уже виготовив і предложить его загальному зборови членів-основувателів до підписання по святках великодних. Місце і час означить ся пізніше, а першу сю звістку подаємо вже тепер для того, щоби ті патріоти з околиці, котрі вже від давна очікують того почину, могли висказати, коли з'їзд для засновання товариства був би для них найдогідніший і чи не добре було би видрукувати статут в часописях перед з'їздом, аби кождий знав его склад наперед. Таким способом підготувилась би робота для загального збору, а члени-основувателі мали би час обдумати есентуальні поправки. Знаючи, що наш зазив до народної роботи, хоч пізної, але все ліпшої від ніякої або відкладаної, найде многих і охочих учасників, надіємо ся, що П. Т. земляки, а передовсім щирі для народних справ трудюбці з околиці Станіславова чи-то сею самою дорогою, чи дорогою приватної кореспонденції

безчисленні дружини всіх вірних, від праведного Авля, до послідної новоокрещеної в імя Бога дитинки. А посеред того величавого табору стоїть їх вождь: Ісусе, син Бога, син чоловічеський. Оком любим, серцем горячим обіймає всіх і кожного. А в руках держить прапор того табору: хрест червоніючий его кровію, цінною котрої купив для Бога всі ті праведні душі.

І другий табір стоїть побіч першого. В їх середині нема Бога, в їх серцях нема Бога, їх жите — жите без Бога, безбожне.

Підчас коли перших знаменає героїчна невинність, чистота серця, покора, милосерде, терпеливість, посвячене, вірність до смерті, а при тім мудрість і святість, то в числі других замість мудрости лиш позірні здобутки науки, замість святости позір природної чести. У перших — яснє ціль ясна, величава, вічна, незмінна: нею єсть сам Бог. У других найріжнорідніші цілі почасти, жадної нема остаточної, а що єсть, то є змінне, як змінним єсть їх переконанє; не стає, як їх серце єсть несталим, непевне, як ціле їх жите єсть непевним.

Жите завсїгди є найліпшим прїбним каменем, де правда!

Священик.

на адресу комітету, вискажуть свої думки на порушену справу та не полишать першої цеголки на підвалину „Народного Дому“, не доложивши до неї другої, та що недалекий уже час ліпшої долі і для нас! — В Станіславові дня 27-го марта 1896. Комітет: *Др. Іван Ясно, Зенон Шенарович, Прокій Мостович.*

Загальні збори філії руского педагогічного товариства в Щирці відбудуть ся дня 1-го квітня с. р. о год. 2-ій в канцелярії шкільній.

Цікаве з черновецької ради міської. На онгодшнім засіданню вела ся нарада над просьбою оо. Єзуїтів, щоби їм продати коло єзуїтського костела на черновецькій торговиці кусень ґрунту навколо того костела, в широкости 6 метрів. До тої просьби спонукала оо. Єзуїтів нехарність навколо костела а на закупленім ґрунті мав би стати городець. Тій просьбі спротивились деякі ліберальні батьки міста, а один з них, жид, сказав такі характеристичні слова: „Громада наша показала досить лояльности, коли відступила даром ґрунт під будову костела і ми вільні від закиду, мов би були нетерпимі супротив інновірів“. Той п. радний уважає отже черновецьку раду громадську чисто жидівською і говорить о християнах як о „інновірцах“. Хіба се не характеристичне для нашого міста?

Борба о хрест. В черновецькій раді міській інтерпелювали онгоди радні проф. Бумбак і Людвар в справі борби о хрест на передмісті Клокічці. Справа ся мала так: Жид Соломон Лявфер присвоїв собі цілком безправно і без відомости магістрату всім квадратних метрів громадського ґрунту. На тім ґрунті стоїть тепер хрест з розп'ятим Ісусом Христом. Отже жид зачав на тім присвоєнім ґрунті будувати дім. Коли магістрат о тім довідав ся, поїхала туди комісія, а Лявфер згодив ся за присвоєний ґрунт відступити власного ґрунту аж 72 кв. метрів. Однак мешканці передмістя не хочуть о всім тім нічого знати, бо їм іде головнє о те, щоби хрест стояв і на даліше на дотеперішнім місці. Коли б справді відступлено громадський ґрунт Лявферови, то треба улицю звужити і т. п. Гарні то порядки, нема що казати. Жид Лявфер присвоєє собі безправно громадський ґрунт, а „ліберальний“ магістрат не думає навіть его за таку безправність карати, а хоче лише замінити ся з гіршим, хоч більшим ґрунтом, котрий громаді не принесе жадного хісна.

Новий наклад шкільних книжок. Родичі, котрі посилають свої діти до середних шкіл, відчували все дуже гірко надто часту зміну шкільних книжок. Дучало си таке, що в однім році треба було якусь книжку купити нову, а вже слідуючого року вийшов „новий наклад“ і знов мусіли родичі купувати нову книжку. Коли додам, що „новий наклад“ часто рїжнив ся від попереднього накладу маловажними дрібницями, котрі не становили для науки майже жадної перешкоди, то треба жалі родичів на такі кривди признати справедливими. Се підніє в галицкім соїмі руский посол Заячківський. Отже тепер видало міністерство шкільництва розпорядженє, в котрім наказує ся дирекціям середних шкіл змінити шкільні книжки лишє задля важних причин, котрі мусять ся ще особно подати до відомости міністерства. Коли хоче ся запровадити новий наклад якоїсь книжки, то має ся завчасу подати ту зміну до затвердження міністерства. Сим запобіжить ся частим змінам шкільних книжок, за що певно всі будуть вдячні міністерству, хіба може автори книжок ні...

Нещасний зуб. Сими днями прийшов до хірургічної клініки київського університету молодий чоловік, Володимир Біхнер, бухгалтер залізничний і попросив, щоби ему вирвали зуб, але по захлороформанню. Професор прихилив ся до просьби і его начали хлороформувати. Нараз побачили лікарі і студенти, що Біхнер на дихає. Стали нараз розбуджувати его, але все по дармо. Біхнера не можна було привести до життя: здаєть ся, постиг его удар серцевий.

Електричний трамвай в Чернівцях. Нірремберґська фірма, котра завела так „добре“ електричне освітленє у нас, має дістати також концессию на будову електричного трамваю. О

ту концессию старає ся черновецький магістрат на 50 літ, а опісля має відступити концессию тій спілці; она вибудує трамвай на власні кошта, буде всі доходи з трамваю через 50 літ сама побирати, а тоді вже перейде трамвай на власність громади. Отже правительственный комісар дав до зрозуміння, що магістрат може ту концессию дістати не лишє на 50, але на 60 літ. Нірремберґська спілка дораджує прийняти то позволенє, а за то, що спілка мала би всі доходи трамваю через 60 літ, жертвує она містови на ті 10 років — світло вісьмох дукових ламп електричних даром! І — *risum teneatis* — радні зачали думати, чи справді не було би добре прийняти такий проект! За 50 літ трамвай черновецький буде приносити немалі доходи, а за них мало-б ся дістати освітленє лишє вісьмох дукових ламп електричних!

Недогідности з електричним освітленєм в Чернівцях. Ми вже не раз підносили, що дукові лампи електричні поділені дуже нерівномірно по улицах нашого міста. Деякі улиці мають аж за багато світла, а иньші зовсім жадного, а до того електричне освітленє не функціонує все правильно. Так онгоди на однім концерті не світили дукові лампи, а функціонар витолкував се так, що надзиратель не перемінив вугля в лампах. Нехай би і так, то чому аж має публіка терпіти і сидіти в темноті?! Взагалі зі всіх сторін жалують ся на спілку, котра завела електричне освітленє в нашій місті, що не все держить в порядку і що гарні надії в великій мірі завели...

Найстарші ручні роботи є єгипетські шапки, які найдено в пірамідах, гробах старих Єгиптян. В 13-ім ч. Wiener Mode читаємо розправу Люїзи Шінерер, учительки при фаховій школі для вишивок у Відні, в котрій она подає докладний опис тих шапок. Форма тих шапок не затратила ся — як загально думали — з часом, а противно удержала ся в рускій домашній індустрії в Галичині та ще в двох хорватських селах. Спосіб виробу, який уживано в Єгипті, тепер уживає ся у Русинів при кирах, стяжках і вишивках до постелі. Хто з Єгипту до нас заніє стародавній спосіб плетєня?

Телеграми „Буковини“.

З дня 30-го марта 1896 року.

Відень. Повітовим старостою іменований Осип Відман, управитель президіяльного бюро буков. правительства, а комісар Юлій Патак секретарем правительственным.

Ціни збіжжя і других продуктів.

Дня 28-го марта 1896.

	Львів.	Чернівці.
Пшениця . . . від	7.50 до 7.85	від 7.30 до 7.40
Жито	6.20 „ 6.65	„ 5.90 „ 6.05
Ячмінь бров. . .	5.50 „ 6.—	„ 5.50 „ 5.60
Ячмінь простий „	5.— „ 5.20	„ 4.80 „ 4.90
Овес	5.90 „ 6.25	„ 5.30 „ 5.40
Ріпак	8.75 „ 9.25	„ 9.10 „ 9.30
Горех	5.— „ 8.—	„ 5.— „ 6.—
Вика	4.75 „ 5.—	„ 0.— „ 0.—
Льнянка	0.— „ 0.—	„ 0.— „ 0.—
Біб	0.— „ 0.—	„ 0.— „ 0.—
Бобик	4.25 „ 4.75	„ 0.— „ 0.—
Гречка	7.— „ 7.25	„ 0.— „ 0.—
Конюшина черв. „	30.— „ 35.—	„ 29.— „ 33.—
Конюшина біла „	35.— „ 50.—	„ 0.— „ 0.—
Конюш. шведск. „	30.— „ 35.—	„ 0.— „ 0.—
Кукуруза нова „	5.— „ 5.50	„ 4.20 „ 4.30
Хміль 00.— 00.— здр. за кїльо у	Львові око	вита за 10.000 літрів 12.50—12.75

Добрі Ради.

Часопис ілюстрована для господарства, домітства і забави. Виходить в Рогізні що місяця. Передплата, платна в Рогізні, виноситься на рік 1 зр. 50 кр. Адреса: „Добрі Ради“ в Рогізні, пошта Садагура.

В редакції можна ще дістати давні рочники Добрих Рад.

1. рочник „Д. Р.“ містить до 200 поучаючих уступів а зверх 120 забавних приказок і много иншого. Ціна цілого рочника 1 зр. 20 кр., без 2. числа 80 кр., а без 2. і 3. лише 40 кр.

2. рочник „Д. Р.“ містить до 300 статейок, дуже много приказок і одну довгу повість, що майже через всі числа тягне ся: „Як то з Василя Двірничука зробив ся Василь Дворницький і які він пригоди мав, що ся свого роду відцурав.“ Ціна цілого рочника 1 зр. 20 кр., а без двох чисел 50 кр.

3. рочник „Д. Р.“ містить так само як і другий рочник дуже много пожиточного для господарства і забави, много образків і одну більшу повість: „Як визволювали Сорохан і Громко своїх синів з війська“. Ся повість була печатана вже 4 рази (3 рази по руски і раз по німецьки). Ціна цілого рочника 1 зр. 30 кр., без двох чисел 60 кр.

4. рочник „Д. Р.“ містить як і попередні дуже много пожиточного і забавного для всіх і окрім того много дуже практичних рисунків. Ціна цілого рочника 1 зр. 40 кр., а без двох чисел 70 кр.

5. рочник „Д. Р.“ містить окрім всіляких порад для всіх ще і 8 дуже забавних повісток як нпр.: „Адвокат в небі“ „Ретельний жидок.“ Ціна 1 зр. 20 кр.

6. рочник „Д. Р.“ містить забавну повість: „Петро Фостик і его син Фостович“.

Ціна 6 рочників разом з рек. пересилкою 6 зр.

Видання „Буковини“.

Перші Зорі, оповідане Теодота Галіна, сторін 110, вісімки, ціна 30 кр., з пересилкою 35 кр.

В день святаї волі. Оповідане О. Я. Кониського, сторін 42, 16-ки, ціна 10 кр., з пересилкою 12 кр.

Для передплатників „Буковини“ обі книжки коштують лише 30 кр. разом з пересилкою.

LINIMENT. CAPSICI COMP.

aus Richter's Apotheke in Prag.

Beim Einkauf dieser anerkannt vorzüglichen, schmerzstillenden Einreibung, die in allen Apotheken vorrätig ist, sehe man stets nach der Marke: „Anker“.

„Дністер“

товариство взаїмних обезпечень

у Львові ул. Валова ч. 11.

перше і одинокє руске товариство асекураційне, припоручене Всє. Духовенству і всім вірним через Впреосв. Митр. і Преосв. Еп. Ординарияти всіх трех галицких Епархій, обезпечає будинки, скот, господарські знаряди, збіже в зерні і соломі, сіно в стогах і будинках против шкідливого вогню за можливо найнижшою оплатою.

Шкоди ліквідують ся і виплачує ся сейчас по пожарі, а договори заключені з першими Товариствами контрааскураційними подають „Дністрови“ можливість обезпечувати і виплачувати і найвищі суми.

Поліси „Дністра“ приймає банк краєвий у Львові при позичках іпотечних.

На житє можна обезпечити ся через „Дністер“ після всіх можливих комбінацій в товаристві взаїмних обезпечень в Кракові, котре дає як найкористийші услівя і видає поліси і квіти в руским азиці.

Товариство взаїмного кредиту „Дністер“, стоваришенє зареєстрованє з обмеженою порукою, приймає від своїх членів і третих осіб вклади до опроцентованя по 5 процент. І гаранція цілковита. Удїли по 50 корон. Позички удїляють ся тільки власителям реальностей, вільних від тягарів, за порукою двох членів. З позичок відтягає ся десята часть на удїл.

Зголошеня о удїленє агенції в місцевостях, де „Дністер“ не є заступлений, приймають ся.

В КОЖДІЙ РУСКІЙ ХАТІ і ШКОЛІ

повинна находити ся

Народописна карта

українсько-русского народу,

зладжена д-ром Гр. Величком, видана товариством „Просвіта“, а виконана в літографічній закладі Андрія Андрейчина у Львові.

Книгарська ціна карти, наклеєної вже на полотні, виноситься 3 зр. 50 кр., а для членів „Просвіти“ і передплатників „Зорі“ 2 зр. 50 кр., з рекомендованою пересилкою 3 зр.

Купити можна в „Просвіті“ у Львові, ринок ч. 10.

Наклад невеликий; купуйте чимскорше!

Літературне Товариство

„РУСКА БЕСІДА“

в Чернівцях,

улиця Петровича число 2,

має на складі:

„Ілюстровану бібліотеку“

для молодіжи, міщан і селян, редаговану Омеляном Поповичем

року 1886, 1887, 1888, 1890, 1891, 1892, 1894, по 1 зр. 20 кр. за рочник, а всі 7 разом за 7 зр.

З пересилкою поштовою 7 зр. 30 кр.

Рух поїздів залізничних

важний з днем 1-го мая 1895 після середно-європ. єйского годинника.

Приходять	П о ї з д и								Відходять	П о ї з д и							
	поспішні		особові		мішані					поспішні		особові		мішані			
до Чернівців								з Чернівців									
З Відня, Кракова, Львова, Станіславова, Коломиї і Снятина	1224	.	.	639	1034	630			До Снятина, Коломиї, Станіславова, Львова, Кракова і Відня	304	.	.	948	947	513		
З Букарешту, Яс, Сучави, Глибоки	249	.	.	920	931	500			До Глибоки, Сучави, Яс, Букарешту	1244	.	.	654	1044	630		
З Новоселиці, Садагури	.	.	.	.	.	.	1145	935	До Садагури, Новоселиці	.	.	.	.	.	.	830	625
до Львова								зі Львова									
З Відня, Кракова	122	510	840	700	906	900			До Кракова і Відня	840	250	1100	455	1025	645		
З Букарешту, Сучави, Чернівців, Станіславова	950	.	.	132	737	617			„ Підволочиск	.	156	546	.	950	1020		
З Підволочиск	225	1000	.	825	500	.			„ „ з Підзамча	.	210	600	.	1014	1044		
З „ на Підзамче	213	944	.	812	433	.			„ Чернівців, Сучави, Яс, Букарешту	615	.	.	1030	240	1035		
Зі Стрия	.	.	.	1205	810	142			„ Стрия	.	.	.	525	933	738		
З Белзця	.	.	.	800	440	.			„ Белзця	.	.	.	915	710			
Зі Скольного і Стрия	.	.	.	916	.	.			„ Скольного і Стрия	.	.	.	.	.	300		
З Відня, Кракова (т. зв. блискавичний потяг)	.	.	.	.	.	.			„ Кракова, Відня, (т. зв. блискавичний потяг)	840	.	.	.	.	.		

Підчеркнені числа означають пору нічну від 6 год. вечером до 5 год. 59 мин. рано. — Середно-європейський час ріжнить ся від львівського о 36 минут, а від черновецького о 44 минут; коли на залізници є 12 год., то на львівськ. годиннику є 12 год. 36 мин., а на черновецьк. 12 год. 44 минут.

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

З друкарні „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Осипа Бучанича.

За редакцію відповідає Осип Маковей.

